

Information och rutiner om ansvar och roller

för god man/särskild förordnad vårdnadshavare,
socialtjänst och familjehem för ensamkommande
barn anvisade till Uppsala kommun

Innehåll

Definitioner	3
Rutiner vid ankomst	3
Familjehemmet ansvar för:.....	4
God man/särskild förordnad vårdnadshavares (sfv) ansvarar för:	4
Socialtjänsten ansvar för:	5
Ensamkommande barn som avviker från familjehemmet.....	5
Om barnet avviker ska följande åtgärder vidtas:.....	5
När barnet är missnöjt med sin god man.....	6
När kan god man entledigas	6
Speciella rutiner vid beslut om uppehållstillstånd.....	7
God mans ansvarsområde.....	7
Rutiner vid avslagsbeslut	7
Bokning av tolk för god man.....	8
Ramavtal för tolkföretag	8
Så bokar du tolk.....	8

Definitioner

Ensamkommande barn	<p>En person under 18 år som vid ankomsten till Sverige är skild från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller som efter ankomsten står utan sådana ställföreträdare.</p> <p>Enligt FN:s barnkonvention definieras alla personer under 18 år som barn. I det här dokumentet kommer begreppet ”barn” användas vid generella beskrivningar av gruppen ensamkommande barn och ungdomar.</p>
Familjehem	<p>Familjehem/jourhem med en till två vuxna med eller utan egna barn som tagit emot placering av ensamkommande barn i sitt hem.</p> <p>Kan antingen ha stöd av familjehemssekreterare eller av anlitad konsulent.</p>

Rutiner vid ankomst

- Socialtjänsten beslutar om placering.
- **Förordnande av god man:** Ansökan om behov av god man kan göras av Migrationsverket eller socialtjänsten. Anmälan kan även göras av andra aktörer, till exempel barnets boende. Efter att ansökan/anmälan inkommit förordnar överförmyndarnämnden god man. Beslut tas så fort som möjligt om det är ett barn som inte har god man sedan tidigare, god man åtar sig uppdraget antingen muntligt eller skriftligt.

Finns en god man sedan tidigare i annan kommun, som begärt sig entledigad, tas beslut om byte först efter att barn och god man träffats och skrivit under åtagande som god man och barnet fått tillfälle att yttra sig. När beslut om god man är fattat mejlas förordnandet till socialtjänsten och Migrationsverket.
- **Tolk:** God man bokar tolk vid enskilt samtal med barnet.
- **Möten:** Den föreslagne gode mannen/förordnade gode mannen kontaktar familjehemmet och kommer överens om en mötestid där god man och barn kan träffas med tolk.
 - Ersättning för god man utgår först när denne blivit formellt utsedd. Vid byte av god man sker bokning av tolk normalt av den god man som ansökt om att bli entledigad.
- **Möte med familjehem, god man, socialsekreterare och familjehemssekreterare/konsulent:** Socialsekreterare kallar till möte och alla parter presenterar sig för varandra. Ansvar och roller går igenom.

Familjehemmet ansvar för:

- att ansvara för den dagliga omsorgen av barnet.
- att ha god dialog med god man och övriga aktörer kring barnet.
- att ge barnet möjlighet att vara del av familjen, till exempel att delta i gemensamma aktiviteter och måltider och andra familjesammanhang.
- att vid avsaknad av god man anmäla till skola.
- att i samråd med god man anmäla till tandvården.
- att kontinuerligt hålla god man underrättad om barnets situation.
- att sköta den vardagliga kontakten med skolan, till exempel sjukanmälan och i samråd med god man delta vid inskrivnings- och utvecklingssamtal.
- att vara behjälplig i att ge förslag och stöd till aktiviteter.
- att vara ett stöd vid klädinköp.
- att ta kontakt med hälso- och sjukvården vid enklare behov och medverka vid akuta behov.
- att transportera barnet till och från hälso- och sjukvården.
- att samråda med god man och ansvarig läkare för att receptbelagd medicin sköts.
- att skjutsa barnet till advokat, Migrationsverket eller annat.
- att medfölja god man och barnet till Migrationsverket för delgivning av avslagsbeslut.
- att vid behov medverka vid möten med socialtjänsten, god man och barnet.
- att lista barnet på vårdcentralen om barnet får uppehållstillstånd.
- att kontakta familjehemssekreterare eller konsulent vid behov av stöd i sitt uppdrag eller vid frågor.

God man/särskild förordnad vårdnadshavares (sfv) ansvarar för:

- att företräda barnet i vårdnadshavarens ställe.
- att överse barnets fickpengar.
- att förmedla LMA-kort från Migrationsverket.
- att kontrollera med offentliga biträdet om ansökan om uppehållstillstånd har lämnats in.
- att lämna sitt telefonnummer till barnet och familjehemmet.
- att hålla kontinuerlig kontakt med barnet och att träffa barnet minst en gång per månad.
- att sköta kontakt med sjukvården om särskilda vårdbehov föreligger, t.ex. sjukhusvård, medicinering eller barn- och ungdomspsykiatri.
- att fullfölja god mans informationsplikt gällande sjukdom och medicinering tills dess att barnet har nått en ålder och mognad att själv informera. Föreligger det en beaktansvärd risk för smittoöverföring träder den smittades eller vårdnadshavare upplysningsplikt in enligt 2 kap. 2 § smittskyddslagen.
- att bistå barnet i alla myndighetskontakter, till exempel socialtjänst, Migrationsverket eller polis.
- att säkerställa att anmälan till skola är gjord.

- kontakt med skolan, till exempel utvecklingssamtal, behov av särskilt stöd, att besluta om skolgång och skolval.
- att fatta beslut vid övernattning på annan plats och vid resor.
- att finnas tillgänglig per telefon, snarast möjligt, dock inte 24 timmar per dygn.
- att alltid meddela barnet och hemmet om han eller hon ska resa bort.
- att vid ledighet mer än 14 dagar meddela överförmyndarförvaltningen och alla berörda om bortavaro.
- att meddela överförmyndarförvaltningen när barnet flyttar.
- att meddela socialtjänst och överförmyndarförvaltningen om barnet får uppehållstillstånd.
- att polisanmäla samt anmäla till socialtjänst om barnet avviker.

Socialtjänsten ansvar för:

- att en socialsekreterare utses till barnet.
- uppföljning av placeringen.
- att socialsekreteraren också ska ha enskilt samtal med barnet där barnet ska ges möjlighet att framföra klagomål på familjehemmet och god man.
- att vårdplan och genomförandeplan upprättas i samverkan med barnet, god man och familjehem.
- att de medel till barnet som socialtjänsten sätter in på god mans konto innehåller barnets personnummer.
- att stödja och uppmuntra barnets kontakt med sin ursprungsfamilj.
- att beakta god man och barnets synpunkter.
- att göra en ansökan till tingsrätten angående SFV om barnet beviljats permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd.

Ensamkommande barn som avviker från familjehemmet

God man kan förbjuda barnet att lämna familjehemmet. Likaså kan god man lämna anvisningar till familjehemmet att barnet inte får lämna detta tillsammans med okända personer eller att barnet måste uppge vart hen ska. Däremot får familjehem eller god man inte hålla fast eller låsa in barnet.

Familjehemmet ska också alltid ta kontakt med god man om man misstänker att något inte står rätt till.

Om barnet avviker ska följande åtgärder vidtas:

- Familjehemmet kontakter god man för information och samråd.
- God man gör en polisanmälan, det finns ett nationellt larmnummer 116 000.
- God man meddelar socialtjänsten.
- God man meddelar överförmyndarförvaltningen.
- Kvarlämnade tillhörigheter tas om hand av familjehemmet.

När barnet är missnöjt med sin god man

Överförmyndarnämnden ansvarar för att entlediga god man och förordna ny god man om:

- Barnet, familjehemmet eller annan person som barnet har förtroenden för kan kontakta överförmyndarförvaltningen för att lämna synpunkter på gode mannens arbete.
- Familjehemmet har ett ansvar att på eget initiativ förmedla till överförmyndaren om god man missköter sitt uppdrag. Att anmäla kan vara svårt för barnet.
- Klagomålen bör inlämnas skriftligt, om klagomålen meddelas via telefon görs en journalanteckning. Det ska tydligt framgå vem som framför klagomålen.
- God man får bemöta klagomålen, i normala fall har god man 14 dagar på sig för detta.
- Överförmyndarförvaltningen kommunicerar svaret med barnet eller den som framfört klagomålen.
- Överförmyndarförvaltningen begär vid behov yttrande från socialtjänst och barnets boende.
- För att nämnden ska entlediga en god man krävs att denne gjort sig skyldig till missbruk eller försummelse i sitt uppdrag eller att god man kommit på obestånd och på grund av detta är olämplig för sitt uppdrag.
- Om klagomålen inte visar att den gode mannen är olämplig för uppdraget avskrivs klagomålen från vidare handläggning. Meddelande om avskrivning kommuniceras med barnet, gode mannen och eventuellt den som framfört klagomål.

När kan god man entledigas

Så länge det asylsökande barnet befinner sig i Sverige får den inte vara utan ställföreträdare/god man. Den gode mannen företräder barnet endast i Sverige. God man ska entledigas om barnet ”varaktigt lämnar Sverige” Enligt prop. 2004/05:136 sid 27 avses de fall då det med ”säkerhet har konstaterats att barnet befinner sig utomlands och har för avsikt att stanna kvar där. Först därefter kan det bli aktuellt att besluta om upphörande av godmanskapet”.

I de fall barnet avvikit från sitt boende kan det inte utan vidare antas att barnet lämnat landet. Godmanskapet ska under denna tid bestå.

Under vissa förutsättningar kan dock överförmyndarnämnden överväga att entlediga god man trots att det med säkerhet inte kan fastställas att barnet lämnat Sverige. Har barnet avvikit från sitt boende och hållit sig gömd i flera månader utan någon kontakt med god man eller någon myndighet som Migrationsverket eller polisen kan beslut om upphörande av godmanskapet fattas. Om barnet ger sig till känna ska god man omedelbart förordnas på nytt. Barnet får inte stå utan god man då den befinner sig i landet.

Det är av största vikt att överförmyndarförvaltningen informerar god man om det ansvar denne har ifall barnet avviker. Har god man fortsatt kontakt med barnet, trots att det håller sig gömt, ska naturligtvis godmanskapet kvarstå.

Speciella rutiner vid beslut om uppehållstillstånd

God mans ansvarsområde

- God man ska närvara tillsammans med barnet när Migrationsverket delger beslut om asyl.
- Meddela beslutet till Överförmyndarförvaltningen och socialtjänsten.
- Lämna skriftligt samtycke till att information, avseende barnets situation, överlämnas till eventuellt nytt boende.
- Folkbokföring hos Skatteverket, barnets personnummer skickas med post efter 1 – 4 veckor. Meddela skolan fullständigt personnummer så att de kan meddela CSN.
- Öppna bankkonto och medverka till att skaffa ID-handling. Antingen på banken (gratis men eget foto krävs) eller Skatteverket (då det kostar 400 kr men foto ingår i priset).
- Ansöka om studiebidrag om barnet är över 16 år under förutsättning att barnet går på gymnasieskola. Om barnet är över 16 år och går i grundskola kan sfv, efter beslut om uppehållstillstånd, begära förlängt barnbidrag.
- Ansökan om extra tillägg till studiebidraget sker inte automatiskt eftersom barnet inte är född i Sverige. Ansökan måste inte gå via socialförvaltningen för underskrift.
- Lämna tillbaka LMA-kortet till Migrationsverket.
- Försäkra sig om att barnet får ett uppehållstillståndskort (UT-kort).

Rutiner vid avslagsbeslut

När ett avslagsbeslut ska meddelas av Migrationsverket ska både gode man och en person från familjehemmet medfölja. Barnet kan få en fördröjd reaktion som kommer senare på kvällen och bör därför inte lämnas utan kontakt den första kvällen. Därefter bör familjehemmet vara ytterst uppmärksam på barnets reaktioner och stå i kontinuerlig kontakt med god man fram beslutet verkställs eller godmanskapet upphör.

Bokning av tolk för god man

I kontakt med myndigheter behöver du inte ansvara för att boka tolk, det är myndighetens ansvar. Om det i övriga fall är nödvändigt med tolk är det ditt ansvar att boka tolken.

Observera att du endast får beställa tolk. Översättning av dokument får inte beställas med överförmyndarförvaltningen som referens. Görs detta kommer du faktureras kostnaden.

Ramavtal för tolkföretag

Enligt ramavtalet ska du vända dig till tolkföretag i följande rangordning:

1. Semantix Tolkjouren AB, tfn: 0770-45 74 00
2. A.D.man 100 Språk AB, tfn: 010-550 97 15
3. Gävle Tolkjour AB, tfn: 026-68 53 08
4. Tolkresurs Sverige AB, tfn: 0771-85 00 58
5. Språkservice Sverige AB, tfn: 0770 - 457 458

Rangordningen innebär att du alltid måste ringa till Semantix först. Om de inte kan erbjuda tolk får du ringa tolkfirma nummer 2 och om de inte heller kan, ringer du nummer 3 och så vidare. Överförmyndarnämnden ersätter bara tolk som följer upphandlingen.

Om Semantix inte kan erbjuda dig tolk måste du meddela det till overformyndarnamnden@ uppsala.se. Detta för att vi ska vara säkra på att vi enbart attesterar fakturor som följer upphandlingen.

Så bokar du tolk

1. Ta kontakt med tolkföretaget enligt ovanstående rangordning.
2. Uppge att du är god man för ensamkommande barn och att du står under tillsyn av överförmyndarförvaltningen i Uppsala och att fakturan ska skickas till Uppsala kommun, UPK 5500, Box 1023, 751 40 Uppsala. OBS! Om du kontaktar Semantix ska du ange kundnummer 12405.
3. Uppge ditt namn, personnummer och telefonnummer.
4. Uppge barnets namn och födelsenummer.
5. Uppge överförmyndarförvaltningens aktnummer som står på ditt registerutdrag.
6. Uppge vilket språk du behöver tolkning av.
7. Uppge om det ska vara plats- eller telefontolkning.
8. Vid platstolkning uppge adressen för tolkningen, tänk på att tolkföretaget i regel vill ha fullständig adress med postnummer.
9. Om det är något du inte är nöjd med vid tolkningen är det bra om du berättar det för tolkföretaget. På så sätt får de möjlighet att förbättra sig.

Du som god man är beställare och har det huvudsakliga betalningsansvaret. För att du inte ska behöva ligga ute med pengarna kan du låta fakturan gå direkt till överförmyndarförvaltningen. Då måste du uppge aktnumret, barnets namn och födelsedatum, samt ditt namn och personnummer. Om inte dessa uppgifter finns med kommer inte överförmyndarförvaltningen att betala fakturan och den kommer då istället att skickas till dig som beställare.

Om du väljer att betala fakturan själv får du ersättning för kostnaderna i samband med kvartalsredovisningen. Observera att det inte är tillåtet att boka tolk och uppge kommunens referensnummer om barnet flyttat till annan kommun.